

3. Законі України "Про Інвестиційну діяльність". [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

УДК 657

Сеньків Марія
студентка групи ПФМЗ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна
Senkiv Mariya
student of group PFmz-51,
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine
Науковий керівник: **Радинський Сергій**
к.е.н., доцент
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна
Scientific Supervisor: **Sergiy Radynskyi**
Ph.D., Associate Professor
Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj,
Ternopil, Ukraine

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE CURRENT ASSETS

В умовах ринкової економіки України всі підприємства зацікавлені в ритмічному і стабільному функціонуванні. Щоб досягти високих результатів, потрібна чітко побудована, обґрунтована й ефективна політика управління активами. Важливою складовою ефективною системи фінансового менеджменту підприємств є механізм управління оборотними активами, оскільки вони є мобільною частиною майна підприємства, яка за нормальних умов діяльності підприємства перетворюється на грошові кошти в результаті отримання виручки від продажу.

В економічній літературі немає єдиного підходу щодо визначення економічної сутності оборотних активів. Найчастіше їх трактують, як механічне поєднання різних за роллю в процесі кругообігу економічних категорій, або як активів, які протягом одного виробничого циклу можуть бути перетворені на гроші. Вивченням теми оборотних активів підприємства займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених.

У закордонній літературі зазвичай використовується поняття «оборотний капітал», під яким розуміється різниця між оборотними активами (поточними активами) і короткостроковими зобов'язаннями (поточними пасивами). Джеймс К, Ван Хорн під оборотним капіталом розуміє «оборотні активи (їх ще можна назвати оборотними коштами, або поточними активами)» і ототожнює його з бруто оборотним капіталом – «інвестиції підприємства в оборотні активи, такі як грошові кошти, ринкові цінні папери, дебіторська заборгованість, товарно-матеріальні запаси» [3]. Так, Н.В. Колчина визначає, що оборотний капітал - сукупність коштів, авансованих для створення і використання оборотних виробничих фондів і фондів обігу [5]. Аналогічну точку зору має К.А. Раїцький: „оборотний капітал (оборотні кошти) - мобільні активи підприємства, що є коштами або можуть бути обернені в них протягом виробничого процесу» [6]. А.В. Щербина також вважає, що оборотні кошти - це сукупність коштів, авансованих для створення і використання оборотних виробничих фондів і фондів обігу, що забезпечують безперервність процесу виробництва і продажу продукції [7]. Дані визначення досить точно відображають сутність оборотних активів, однак у них не

розкривається економічна природа даної категорії, тому що оборотні активи включають як матеріальні, так і грошові ресурси. Тому ототожнення оборотних активів тільки з коштами є економічно не обґрунтованим.

З представлених теоретичних досліджень витікає висновок, що оборотні активи, як авансована вартість кожного із елементів, що змінюються з часом, оборотних виробничих фондів і фондів обігу, завжди, у будь-який момент часу, виступає в трьох функціональних формах вартості - грошовій, товарній і виробничій [8].

Для нормального функціонування підприємства необхідно ефективно управляти його оборотними активами. Під системою управління оборотними активами необхідно усвідомлювати сукупність відокремлених, але пов'язаних між собою елементів, що забезпечують цілеспрямований вплив на об'єкт управління, шляхом реалізації функцій управління через використання комплексу методів управління з метою забезпечення належного рівня фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності підприємства [1]. Важливе значення в управлінні оборотними активами відіграють їхні етапи та функції. Управління оборотними активами підприємства в сучасних умовах господарювання здійснюється за такими етапами: 1) аналіз оборотних активів підприємства у попередньому періоді; 2) вибір політики формування оборотних активів підприємства; 3) оптимізація об'єму оборотних активів; 4) оптимізація співвідношення постійної і змінної частин оборотних активів; 5) забезпечення необхідної ліквідності оборотних активів; 6) забезпечення необхідної рентабельності оборотних активів; 7) вибір форм і джерел фінансування оборотних активів.

На першому етапі відбувається аналіз оборотних активів підприємства в попередньому періоді включає: аналіз динаміки загального обсягу та складу оборотних активів підприємства; аналіз оборотності окремих видів оборотних активів у загальній їх сумі; рентабельності оборотних активів; аналіз основних джерел фінансування оборотних активів. Другий етап характеризується вибором політики формування оборотних активів підприємства. З наукової точки зору виділяються три принципові підходи щодо формування оборотних активів підприємства – консервативний, помірний і агресивний. Наступний етап передбачає оптимізацію обсягів оборотних активів. Така оптимізація повинна виходити з вибраного підходу щодо формування оборотних активів, забезпечуючи заданий рівень співвідношення ефективності їх використання і ризику. На четвертому етапі відбувається оптимізація співвідношення постійної та змінної частин оборотних активів. Коливання в розмірах потреби в окремих видах оборотних активів можуть бути викликані й сезонними особливостями попиту на продукцію підприємства. П'ятий етап характеризується забезпеченням необхідної ліквідності оборотних активів. Усі види оборотних активів тією або іншою мірою є ліквідними, крім витрат майбутніх періодів і дебіторської заборгованості. Загальний рівень ліквідності повинен забезпечувати необхідний рівень платоспроможності підприємства за поточними фінансовими зобов'язаннями. На шостому етапі розглядається забезпечення підвищення рентабельності оборотних активів. Оборотні активи повинні приносити визначений прибуток при їх використанні у виробничо-збутовій діяльності підприємства. Водночас окремі види оборотних активів можуть приносити підприємству прямий прибуток у процесі фінансової діяльності у формі відсотків і дивідендів. Наступний етап забезпечує мінімізацію втрат оборотних активів у процесі їх використання. Усі види оборотних активів певною мірою схильні до ризику втрат. Тому управління оборотними активами повинно бути спрямоване на мінімізацію ризику їх втрат. Восьмий етап полягає в формуванні принципів, що визначають фінансування окремих видів оборотних активів. Виходячи із загальних принципів фінансування активів, що визначають формування структури та вартості капіталу, слід конкретизувати принципи фінансування окремих видів і складових частин оборотних активів[4].

Останній етап передбачає оптимізацію структури джерел фінансування оборотних активів. На основі раніше визначених принципів фінансування у процесі розробки системи управління оборотними активами формуються підходи до вибору конкретної структури джерел фінансування, їх приросту з урахуванням тривалості окремих стадій фінансового циклу й оцінки вартості залучення окремих видів капіталу.

Перелік використаних джерел:

1. Баранова В.Г. Теоретичні засади управління оборотним капіталом / В.Г. Баранова, С.М. Гоцуляк // Вісник соціально-економічних досліджень. – Одеса : ОДЕУ, 2008. – № 30. – С. 32-36.
2. Бодаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств / О.С. Бодаренко // Інвестиції практика та досвід. – 2008. – № 4. – С. 40-44.
3. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами: Пер. с англ. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 800 с.
4. Єйбоженко О. Система управління оборотними активами підприємства / О. Єйборженко [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bulletin.uabs.edu.ua/store/eco/2013/28b1ed61768b25c56a7e51ca2bbd9742.pdf>
5. Колчина Н. В. Финансы предприятий : учебник для вузов / Н. В. Колчина, Г. Б. Поляк, Л. П. Павлова. – 2-е изд. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 447 с.
6. Раицкий К.А. Экономика предприятия. -М: Маркетинг, 1999. -С. 80.
7. Щербина А.В. Финансы организаций.-Ростов и/д: Феникс, 2005. -506 с.
8. Яришко О.В. Система управління оборотними активами підприємств / О.В. Яришко, Ю.Л. Романюк [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/5_SVMN_2013/Economics/3_126277.doc.htm

УДК 338.242

Смагун Тарас

студент групи ПФМЗ-51

Тернопільський національний технічний університет ім.Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Малинич Ганна

к.е.н., провідний інженер кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет ім.Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Taras Smahun

student of group PFmz-51

Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

Hanna Malynych

Ph.D (Econ.), training auxiliary staff of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БАНКІВ ESSENCE OF BANKS FINANCIAL RESOURCES

Невід’ємною складовою фінансової системи країни у сучасних умовах виступає банківська система, на яку покладено виконання низки важливих економічних функцій, що вимагає наявності достатніх розмірів фінансових ресурсів у розпорядженні її суб’єктів, зокрема комерційних банків.

Дефініція «фінансових ресурсів банку» є достатньо дослідженою у вітчизняних та зарубіжних наукових колах. Відзначаємо вагомий внесок у розробку понятійного апарату М.Д. Алексеєнко, А.П. Вожжов, Л.А. Костирко, Ж.М. Довгань, А.М. Мороз, С.М. Павлюк, М.І. Савлук,.

Встановлено відсутність єдиного підходу до трактування «фінансові ресурси банку». Науковці та практики використовують низку інших понять у якості синонімів, зокрема «ресурси банку», «банківські ресурси», «капітал банку» тощо.

Фінансові ресурси комерційного банку мають певну структуру, що являє собою співвідношення між власними коштами та зобов’язаннями банку. Важливо розуміти, що